

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

- ✓ *volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (v letech 1990 a 1992 rovněž do Federálního shromáždění ČSFR) se konají podle zásad poměrného zastoupení*
- ✓ *do roku 1998 (včetně) osm volebních krajů (kraje z roku 1960) a Hagenbach-Bischoffova kvóta*
- ✓ *2000 – ODS a ČSSD (Opoziční smlouva) – 35 volebních obvodů a upravená d'Hondtova formule (zrušeno nálezem Ústavního soudu ČR 2001 – podnět prezidenta V. Havla*
- ✓ *Od roku 2002 jsou volebními obvody území čtrnácti krajů a mandáty jsou rozdělovány podle d'Hondtovy formule (čeká se na úpravy po nálezu Ústavního soudu z 2. února 2021)*

Ve všech volbách od roku 1990 musely politické strany pro vstup do zákonodárných sborů získat více než 5% hlasů (pro volební koalice byla výše uzavírací klauzule postupně měněna)

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR (pokr.)

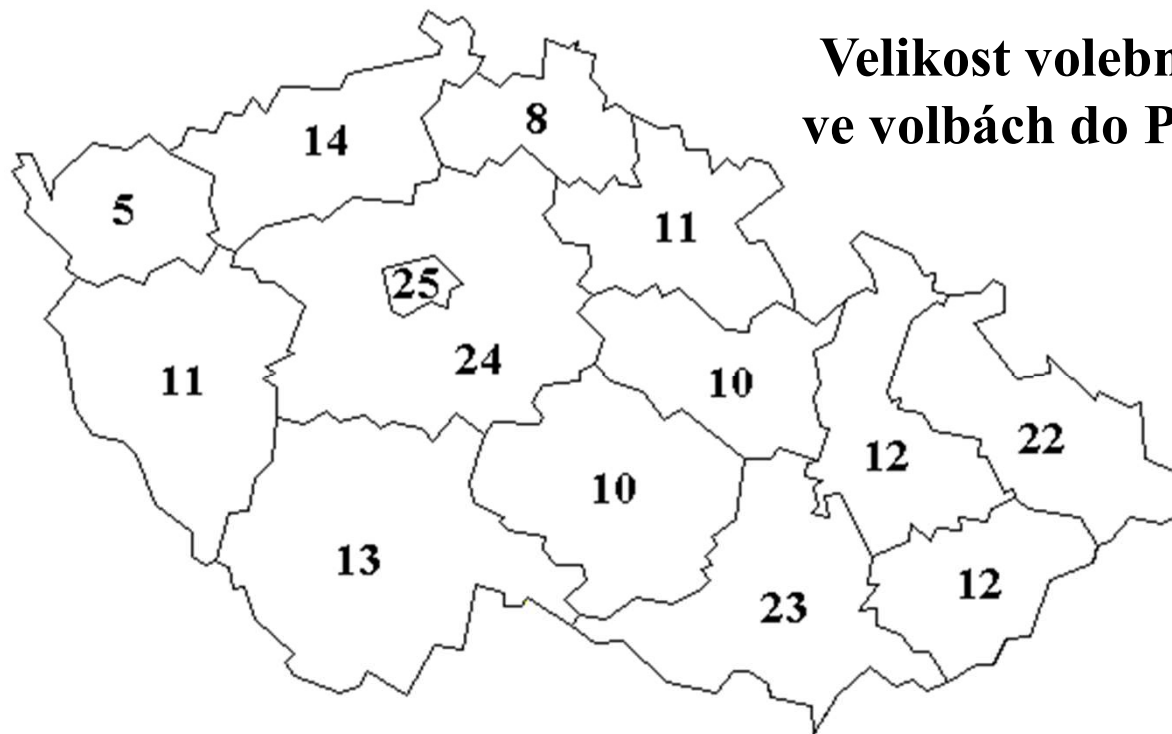
V každém kraji se počet platných hlasů pro každou z politických stran, které celostátně překročily omezovací klauzuli, postupně dělí celými čísly počínaje číslem 1. Vypočte se tolik podílů, kolik kandidátů je uvedeno na hlasovacím lístku. Všechny vypočtené podíly se seřadí sestupně podle velikosti a uvede se seznam tolika podílů, kolik mandátů volebnímu kraji připadlo. U každého vypočteného podílu se uvede označení politické strany, která tohoto podílu dosáhla. Za každý podíl obsažený v seznamu připadne politické straně jeden mandát. Viz. *Zákon PCR č. 37/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky ve znění pozdějších předpisů.*

Po nálezu Ústavního soudu z 2. února 2021 jistě úpravy

VOLEBNÍ KLAUSULE

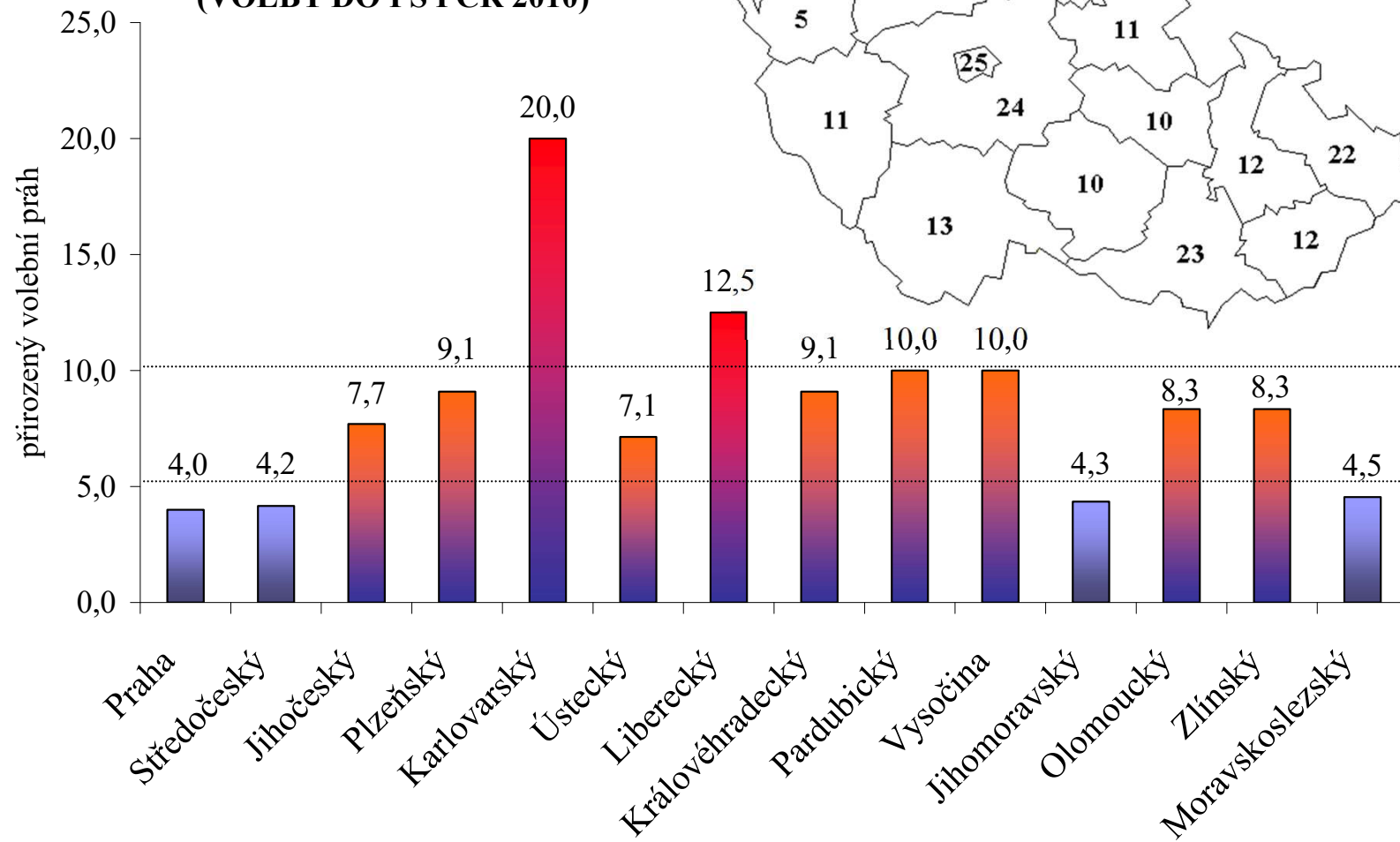
**PŘIROZENÝ
VOLEBNÍ
PRÁH** = minimální počet hlasů, kterého musí strana
dosáhnout, aby získala mandát

**Velikost volebních obvodů
ve volbách do PS PČR 2010**

VOLEBNÍ KLAUSULE

PRÁH VOLITELNOSTI (VOLBY DO PS PČR 2010)

Výsledky voleb v roce 2002 do Poslanecké sněmovny PČR a Národní rady SR

Česká republika (volby do sněmovny 15. a 16. června 2002)					
Strana	získané hlasy v %	Přepočet do 100%	mandáty		
			při přesném poměru	skutečnost	
ČSSD	30,20%	34,53%	69,07	69	70
ODS	24,47%	27,98%	55,96	56	58
KSČM	18,51%	21,17%	42,33	42	41
Koalice	14,27%	16,32%	32,64	33	31
Celkem	87,45%	100,00%	200,00	200	200
Slovenská republika (volby do Národní rady 20. a 21. září 2002)					
Strana	získané hlasy v %	Přepočet do 100%	mandáty		
			při přesném poměru	skutečnost	
HZDS	19,50%	23,84%	35,76	36	36
SDKÚ	15,09%	18,45%	27,67	28	28
SMER	13,46%	16,46%	24,69	25	25
SMK	11,16%	13,64%	20,47	20	20
KDH	8,25%	10,09%	15,13	15	15
ANO	8,01%	9,79%	14,69	15	15
KSS	6,32%	7,73%	11,59	11	11
Celkem	81,79%	100,00%	150,00	150	150

Zdroj: www.volby.cz, <http://www.statistics.sk/struk/volby.htm>

Národní rada SR jeden volební obvod (150 mandátů – velký obvod – tj. přesný poměr), Poslanecká sněmovna PČR v roce 2002 – žádná nadreprezentace či podreprezentace se prakticky neprojevila – vyrovnané výsledky, žádné „malé“ strany

Výsledky voleb v roce 2006 do Poslanecké sněmovny PČR a Národní rady SR

Česká republika (volby do sněmovny 2. a 3. června 2006)					
Strana	získané hlasy v %	Přepočet do 100%	mandáty		
			při přesném poměru	skutečnost	
ODS	35,38%	37,63%	75,26	75	81
ČSSD	32,32%	34,38%	68,76	69	74
KSČM	12,81%	13,62%	27,24	27	26
KDU-ČSL	7,22%	7,68%	15,36	15	13
SZ	6,29%	6,69	13,38	14	6
Celkem	94,02%	100,00%	200,00	200	200
Slovenská republika (volby do Národní rady 17. června 2006)					
Strana	získané hlasy v %	Přepočet do 100%	mandáty		
			při přesném poměru	skutečnost	
SMER	29,14%	33,12%	49,68	50	50
SDKÚ-DS	18,35%	20,85%	31,27	31	31
SNS	11,73%	13,33%	20,00	20	20
SMK	11,68%	13,27%	19,90	20	20
LS-HZDS	8,79%	9,99%	14,99	15	15
KDH	8,31%	9,44%	14,16	14	14
Celkem	88,00%	100,00%	150,00	150	150

Zdroj: www.volby.cz, <http://www.statistics.sk/struk/volby.htm>

Národní rada SR opět přesný poměr (velký 150 mandátový obvod), Poslanecká sněmovna PČR výrazná podprezentace Strany zelených – v malých volebních obvodech (krajích) většinou nedosáhla na žádný mandát – Karlovarský, Liberecký, Vysočina...

Výsledky voleb v roce 2017 do Poslanecké sněmovny PČR

Česká republika (volby do sněmovny 20. a 21. října 2017)					
Strana	získané hlasy v %	Přepočet do 100%	mandáty		
			při přesném poměru	skutečnost	
ANO	29,64%	31,63%	63,26	63	78
ODS	11,32%	12,08%	24,16	24	25
Piráti	10,79%	11,51%	23,02	23	22
SPD	10,64%	11,35%	22,70	23	22
KSČM	7,76%	8,28%	16,56	17	15
ČSSD	7,27%	7,76%	15,52	16	15
KDU-ČSL	5,80%	6,19%	12,38	12	10
TOP 09	5,31%	5,67%	11,34	11	7
STAN	5,18%	5,53%	11,06	11	6
Celkem	93,71%	100,00%	200,00	200	200

Zdroj: www.volby.cz

podreprezentace malých stran – zejména TOP 09 a STAN (jen těsně nad 5% hranicí) – opět prakticky žádný mandát v malých obvodech – krajích, ANO – nadreprezentace – např. Karlovarský volební obvod (kraj) získala 35,42% hlasů, ale 3 mandáty z 5

☞ na návrh skupiny senátorů nálezem Ústavního soudu podstatné části volebního zákona o volbách do Poslanecké sněmovny PČR v únoru 2021 zrušeny

Možné úpravy voleb pro budoucí hlasování do Poslanecké sněmovny PČR např.:

- ✓ jeden volební obvod (celý stát – 200 mandátů) – výsledky bez nadreprezentace a podreprezentace (viz předchozí tabulky voleb 2002, 2006 a 2017) – výhodné také pro strany s výrazným lídrem (ANO – Andrej Babiš, SDP - Tomio Okamura)
- ✓ více volebních obvodů (např. současných 14) s jiným systémem počítání hlasů – např. Hagenbach–Bischoffova kvóta, proporčnější výsledky by byly v důsledku přerozdělování zbytků hlasů po rozdělení mandátů v prvním skrutiniu ve skrutiniu druhém – celostátním (už tedy ne v krajích):

Volby 2006 při použití Hagenbach–Bischoffovy kvóty a dvou skrutiniích

	získané mandáty (skutečnost)	hlasy na 1 mandát	mandáty po přepočtu (H-B kvóta)	hlasy na 1 mandát
ODS	81	23 364	78	24 263
ČSSD	74	23 363	71	24 350
KSČM	26	26 359	26	26 359
KDU-ČSL	13	29 747	14	27 622
SZ	6	56 081	11	30 590

Antoš, M.: *Principy voleb v České republice: doplněno o srovnání se státy Evropské unie*. Praha: Linde, 2008. Str. 92.

V 1. skrutiniu by bylo rozděleno 177 mandátů (ODS 74, ČSSD 66, KSČM 22, KDU-ČSL 10, SZ 5). Zbývajících 23 by bylo spolu se zbytkovými hlasy převedeno do 2. skrutinia. Tyto mandáty rozdělované v celostátním obvodu by vedly ke kompenzaci ztrát menších stran v jednotlivých krajích

Při použití Hagenbach–Bischoffovy kvóty a 14 volebních obvodech by zbyl velký počet mandátů pro 2. skrutinium (zvláště v letech 2017 a 2006 – viz předchozí obrázky) – strany by tak mohly do parlamentu „dodat“ méně úspěšné kandidáty (kandidátní listinu pro 2. skrutinium strany obvykle odevzdávají až po 1. skrutiniu – záleží na legislativní úpravě).

Při vyrovnaných soupeřích (v roce 2021 očekávány tři větší bloky – ANO, Piráti+STAN, ODS+KDU-ČSL+TOP 09) by ani dosavadní systém (14 krajů, d'Hondtova formule) neměl mít velký vliv (alespoň pro ně).

Nikdy není možné dosáhnout 100% proporcionality voleb – ani v poměrném (proporčním) volebním systému – vždy záleží na určité politické dohodě.

Jsou země a období, kdy se naopak s cílem dosažení povolební stability a akceschopnosti přistupuje např. k tzv. prémii pro vítěze – např. v Řecku 50 mandátů pro vítěze voleb (z celkových 300 míst).

Někdy se změny volebního zákona nevyplatí samotnému navrhovateli – např. volby v Itálii v dubnu 2006. Před volbami prosadil premiér Silvio Berlusconi – v očekávání vítězství – do volebního zákona, že vítěz voleb získá alespoň 55% mandátů v Poslanecké sněmovně – jeho pravicová koalice však získala o 25 224 hlasů (cca desetina %) méně nežli koalice středo-levá (Romano Prodi) a na počet mandátů výrazně prohrál [Polednová, K. (2006) Italské parlamentní volby v roce 2006. *Mezinárodní politika* č. 6, s. 25–27, <https://www.dokumentyir.cz/MP/MPArchive/2006/MP062006.pdf>].